

Σενάριο Διδασκαλίας

Θέμα: Ο ρόλος του νερού στο έδαφος για την ανάπτυξη των φυτών και του φωτός στην ανάπτυξη των φυτών

1. Γενικά στοιχεία

- **Μάθημα:** Φυσική/Βιολογία Γυμνασίου
- **Τάξη:** Α΄ Γυμνασίου (μπορεί να προσαρμοστεί και Β΄ Γυμνασίου)
- **Διδακτική ώρα:** 1 (45΄)
- **Διδακτική προσέγγιση:** Δομημένη διερεύνηση με πειραματικό χαρακτήρα
- **Ψηφιακά εργαλεία:** Ard:icon Polytech
- **Υλικό:** Φύλλο εργασίας «Ρόλος του νερού και του φωτός στην ανάπτυξη των φυτών»

2. Σύνδεση με τον Νέο Οδηγό Σπουδών (ΝΟΣ)

Το σενάριο εντάσσεται στη θεματική ενότητα που αφορά:

- τη σημασία του νερού για τη ζωή των φυτών,
- πειραματική παρατήρηση φυσικών παραμέτρων στο περιβάλλον,
- σύνδεση παρατήρησης με ερμηνεία φυσικών φαινομένων.

Ο ΝΟΣ προωθεί:

- βιωματική μάθηση,
- ενεργή συμμετοχή,
- σύνδεση παρατήρησης και ερμηνείας.

3. Σκοπός – Διδακτικοί στόχοι

A. Γνωστικοί στόχοι:

Οι μαθητές/τριες θα μπορούν:

- να αναγνωρίζουν ότι μπορούμε να κάνουμε μετρήσεις υγρασίας του εδάφους, και του φωτός
- να συσχετίζουν την υγρασία του εδάφους και του φωτός με την ανάπτυξη των φυτών.

B. Στόχοι δεξιοτήτων / διαδικαστικοί στόχοι:

Οι μαθητές/τριες θα μπορούν:

- να καταγράφουν πειραματικά δεδομένα υγρασίας,
- να αναγνωρίζουν τη σχέση νερού – υγρασίας- φωτός – ανάπτυξης φυτών,
- να χρησιμοποιούν αισθητήρα υγρασίας και φωτός ως εργαλεία διερεύνησης.

4. Προαπαιτούμενες γνώσεις – δεξιότητες

Οι μαθητές/τριες:

- γνωρίζουν τι είναι η υγρασία,
- έχουν βασικές γνώσεις για φυτά και ανάπτυξή τους,
- μπορούν να παρατηρούν και να καταγράφουν δεδομένα από αισθητήρες.

5. Οργάνωση τάξης

- Οι μαθητές εργάζονται σε ομάδες 3–4 ατόμων.
- Κάθε μαθητής διαθέτει φύλλο εργασίας.
- Ο/Η εκπαιδευτικός χειρίζεται ή εποπτεύει τη χρήση του αισθητήρα υγρασίας.

- Οι μαθητές παρατηρούν, καταγράφουν και συζητούν τα αποτελέσματα.

6. Υλικοτεχνική υποδομή

Μικροελεγκτής, καλώδια, περιβάλλον προγραμματισμού	Συσκευές εισόδου/εξόδου	Άλλη υλικοτεχνική υποδομή
• Μικροελεγκτής Ard:icon. • 4 καλώδια σύνδεσης (με κλιπ) για τη σύνδεση των συσκευών. • USB καλώδιο για τη σύνδεση με τον Η/Υ ή μπαταρία • Η/Υ με εγκατεστημένο το περιβάλλον προγραμματισμού Ard:icon.	• Αισθητήρας υγρασίας εδάφους AJS05 • Αισθητήρα φωτός • LED μπλε • LED κόκκινο	Δοχείο με χώμα ή βαμβάκι και φακές.

7. Συνδεσμολογία συσκευών με το Ard:icon

Συσκευή	Θύρα σύνδεσης
Αισθητήρας υγρασίας εδάφους AJS05	A0
Αισθητήρα φωτός	A1
LED μπλε	D9
LED κόκκινο	D8

8. Προγραμματισμός

- Συνδέστε το Ard:icon με τον Η/Υ χρησιμοποιώντας το καλώδιο USB.
- Ανοίξτε στον Η/Υ το περιβάλλον προγραμματισμού.
- Πατήστε το κουμπί **Επαναφορά**. Στο παράθυρο που ανοίγει εντοπίστε και ανοίξτε τον αλγόριθμο «**Αισθητήρας υγρασίας εδάφους AJS05.json**».
- Πατήστε το κουμπί **Παραγωγή** και κατόπιν το κουμπί **Φόρτωση**.

- Η οθόνη LCD εμφανίζει σε πραγματικό χρόνο την ένδειξη υγρασίας εδάφους.

9. Πορεία διδασκαλίας

α. Παρατήρηση – Πρόβλεψη (5΄)

Ο/Η εκπαιδευτικός θέτει το διερευνητικό ερώτημα:

- «Πώς επηρεάζεται η υγρασία του εδάφους όταν προσθέτουμε νερό και πώς αυτό επηρεάζει τα φυτά;»
Οι μαθητές συμπληρώνουν τις προβλέψεις στο φύλλο εργασίας.

β. Πειραματική διερεύνηση (20΄)

Πείραμα – Παρατήρηση υγρασίας εδάφους

- Τοποθετήστε τον αισθητήρα σε στεγνό έδαφος και καταγράψτε την ένδειξη U_1 .
- Προσθέστε μικρή ποσότητα νερού και καταγράψτε την ένδειξη U_2 .
- Παρατηρήστε τη μεταβολή και συζητήστε την επίδραση στο νερό που είναι διαθέσιμο στις ρίζες.

γ. Επεξεργασία – Ερμηνεία αποτελεσμάτων (10΄)

Οι μαθητές απαντούν στις ερωτήσεις:

- αυξήθηκε ή μειώθηκε η υγρασία;
- τι σημαίνει για την ανάπτυξη των φυτών;

δ. Συμπεράσματα – Αναστοχασμός (10΄)

Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, οι μαθητές ολοκληρώνουν τα συμπεράσματα και συγκρίνουν με τις προβλέψεις τους.

10. Αξιολόγηση

- Παρατήρηση συμμετοχής και συνεργασίας,

- Απαντήσεις στο φύλλο εργασίας,
- Προφορική συζήτηση.
- Χωρίς βαθμολογία.

11. Επεκτάσεις – Συνδέσεις

- Σύνδεση με οικολογία: σημασία νερού για τα φυτά και την τροφική αλυσίδα.
- Παρατήρηση διαφορετικών τύπων εδάφους και αντίδρασή τους στην προσθήκη νερού.

12. Παρατηρήσεις για τον/την εκπαιδευτικό

- Τηρούνται κανόνες ασφάλειας.
- Ο αισθητήρας υγρασίας χρησιμοποιείται ως εργαλείο κατανόησης, όχι αυτοσκοπός.

Παράρτημα Α – Φύλλο εργασίας

Φύλλο εργασίας

Ο ρόλος του νερού στο έδαφος για την ανάπτυξη των φυτών

1. Σκοπός – Διδακτικοί στόχοι

Μετά τη δραστηριότητα οι μαθητές/τριες θα μπορούν:

- να πραγματοποιούν μετρήσεις υγρασίας του εδάφους
- να συσχετίζουν την υγρασία του εδάφους με την πρόσληψη νερού από τις ρίζες

2. Ερωτήματα

1. Πιστεύεις ότι ένα φυτό μπορεί να αναπτυχθεί σωστά σε πολύ στεγνό έδαφος;

Ναι Όχι

2. Αιτιολόγησε την απάντησή σου:

.....

3. Πείραμα – Παρατήρηση υγρασίας εδάφους

- Τοποθετήστε τον αισθητήρα υγρασίας σε στεγνό έδαφος και παρατηρήστε την ένδειξη.
- Προσθέστε μικρή ποσότητα νερού στο έδαφος.
- Παρατηρήστε τη μεταβολή στα LED.
- Καλύψτε το φυτό με το χέρι σας ή με κάποιο άλλο εμπόδιο και παρατηρήστε τη μεταβολή στα LED

4. Ερωτήσεις:

1. Η υγρασία του εδάφους με το πότισμα:

αυξάνεται μειώνεται

2. Τι δείχνει αυτό για την ποσότητα νερού που είναι διαθέσιμη στις ρίζες;

.....

3. Η ένταση του φωτός όταν είναι καλυμμένο από αντικείμενα το φυτό

αυξάνεται μειώνεται

4. Τι δείχνει αυτό για την φωτεινή ενέργεια που είναι διαθέσιμη για το φυτό;

.....

5. Συμπεράσματα

Συμπληρώστε:

- Το πότισμα ..... την υγρασία του εδάφους.
- Η υγρασία του εδάφους και το φως είναι σημαντικά για την ..... των φυτών.
- Χωρίς επαρκή υγρασία και φως, τα φυτά .....